

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Lelevelio g. 6, LT-01103 Vilnius,
tel. (0 5) 203 4696, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lrv.lt>, elektroninio pristatymo dėžutės adresas 302308327
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-07

Nr.

DĖL NUTARIMO PROJEKTO PAKARTOTINIO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija parengė ir pakartotinai teikia svarstymui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimo Nr. 277 „Dėl Įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas, atsižvelgiant į nuo 2026 m. lapkričio 1 d. įsigaliosiančius teisės aktų pakeitimus:

- Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 8, 9, 10, 19¹, 28 straipsnių pakeitimo ir 23 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas Nr. XV-686 (toliau – Įstatymas Nr. 1), kuriuo panaikinamas reikalavimas įpareigotiesiems energijos gamintojams¹ ne mažiau kaip 50 procentų gamtinių dujų įsigyti gamtinių dujų biržoje.
- Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 32 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XV-685 (toliau – Įstatymas Nr. 2), kuriuo pakeista Šilumos ūkio įstatymo 32 straipsnio 3 dalis, įtvirtinanti sąlygas dėl reguliuojamoje veikloje naudojamų gamtinių dujų pirkimo sąnaudų pripažinimo pagrįstomis.

Nutarimo projektu siekiama suderinti Įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisyklių (toliau – Pirkimų taisyklės) nuostatas su nuo 2026 m. lapkričio 1 d. įsigaliosiančiais aukščiau minėtais įstatymų pakeitimais bei užtikrinti šilumos gamintojų reguliuojamos veiklos sąnaudų, kurios patiriamos dėl energijos išteklių (gamtinių dujų ir biokuro) įsigijimo, pagrįstumą.

Nutarimo projektu, atsižvelgiant į Įstatymo Nr. 1 ir Įstatymo Nr. 2 pakeitimus, Pirkimų taisyklėse siūloma:

- 1) patikslinti Pirkimų taisyklių 21¹ punkto nuostatas, susijusias su gamtinių dujų įsigijimu ne gamtinių dujų biržoje;
- 2) energetikos įmonėms, energijai gaminti naudojančioms gamtines dujas, leisti pasirinkti bet kurį Pirkimų taisyklių 20 punkte numatytą, geriausiai atitinkantį įmonės poreikius, gamtinių dujų įsigijimo būdą ar priemones.

Atsižvelgiant į 2026 m. lapkričio 1 d. įsigaliosiančią Šilumos ūkio įstatymo 32 straipsnio 3 dalies redakciją, energetikos įmonėms, energijai gaminti naudojančioms gamtines dujas, įsigyjant

¹Šilumos tiekėjai, reguliuojami nepriklausomi šilumos gamintojai ir bendri šilumos ir elektros energijos gamintojai, kurie per metus reguliuojamajai energetikos veiklai suvartoja 50 GWh gamtinių dujų ar daugiau.

gamtines dujas *ne biržoje* bei siekiant užsitikrinti tokio gamtinių dujų įsigijimo sąnaudų pagrįstumą, siūloma vadovautis Nutarimo projekto 1.2 papunkčiu.

Siekiant aiškesnio teisinio reglamentavimo, Pirkimų taisyklėse koreguojami esami Pirkimų taisyklių 21^{1.1}–21^{1.2} papunkčiai ir paliekamas galioti Pirkimo taisyklių 21² punktas, kuriuose nustatyti ekonominio naudingumo ir negalėjimo įsigyti biržoje reikalingo gamtinių dujų kiekio sąlygų vertinimo kriterijai, kuriais remiantis gamtinių dujų įsigijimo ne biržoje atvejais, būtų įgyvendinamos minėtos Šilumos ūkio įstatymo 32 straipsnio 3 dalies nuostatos.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje² pateiktą pastabą dėl Pirkimų taisyklėse naudojamos sąvokos „Lietuvos prekybos aikštelė“, Nutarimo projektu patikslinta ekonominio naudingumo sąlygos formuluotė, atsisakant minėtos sąvokos naudojimo bei nurodant konkretų, viešai prieinamą duomenų, reikalingų ekonominio naudingumo sąlygos įvertinimui, šaltinį. Pažymėtina, kad gamtinių dujų birža „GET Baltic“, kuri vykdė prekybą gamtinėmis dujomis Baltijos šalyse, ir kurios Lietuvos prekybos aikštelėje gamtines dujas pirkė energetikos, šilumos gamybos įmonės, buvo prijungta prie Europos energijos išteklių biržos „European Energy Exchange“ (toliau – EEX) ir 2025 m. rugsėjo mėn. 9 d. pradėjo EEX dujų prekybos veiklą Baltijos šalyse. Atsižvelgiant į tai, kad dabar energetikos įmonės gamtines dujas įsigyja EEX gamtinių dujų prekybos platformoje, kurioje viešai skelbiamos gamtinių dujų ateities sandorių kainos Lietuvos Respublikos teritorijoje, Nutarimo projektu numatoma, kad energijos gamintojams sudarant dvišalius sandorius (ne biržoje), vidutinės gamtinių dujų biržos kainos nustatymui būtų naudojami EEX atitinkamų laikotarpių Lietuvos duomenys, kurie skelbiami EEX interneto svetainės skiltyje „Market Data Hub“. Taip pat įvertinus tai, kad EEX platformoje gali būti skelbiamos ne visų galimų pristatymo laikotarpių gamtinių dujų ateities sandorių kainos (pagal šiuo metu matomus EEX duomenis, pasiekiami mėnesio, ketvirčio, sezono ir metų ateities laikotarpiai), siūloma Pirkimų taisyklių 21^{1.1} papunktį papildyti taisykle, kuri būtų taikoma tuo atveju, kai vertinant ekonominio naudingumo kriterijų, nėra atitinkamo pristatymo laikotarpio vidutinės gamtinių dujų biržos kainos duomenų.

Taip pat koreguojami Pirkimų taisyklių 24 ir 46² punktai, susiję su netenkančiu galios Pirkimų taisyklių 21³ punktu (Nutarimo projekto 1.4 ir 1.5 papunkčiai).

Nutarimo projektas svarstytas 2026 m. liepos 14 d. Tarpinstituciniame pasitarime ir buvo patikslintas, atsižvelgus į 2026 m. liepos 9 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvados Nr. 1856 pastabas ir pasiūlymus – patikslinta aukščiau minėta Nutarimo projekto nuostata dėl Pirkimų taisyklių ekonominio naudingumo sąlygos vertinimo (Nutarimo projekto 1.2 papunktis) bei papildytas Nutarimo projekto teikimas. Papildomai Nutarimo projektas atskirai darbo tvarka buvo derinamas su Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, Valstybine energetikos reguliavimo taryba, UAB „Miesto gijos“, su kuriomis Nutarimo projekto nuostatos iš esmės buvo suderintos bei papildomai, susiderinus darbo tvarka su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, parengta administracinės naštos ūkio subjektams pokyčio (sumažėjimo) vertinimo ataskaita. UAB „Miesto gijos“ pasiūlymas dėl ekonominio naudingumo sąlygos nebuvo priimtinas, nes prieštaravo Nutarimo projekto nuostatai, pagal kurią ne biržoje perkamos gamtinės dujos turi būti įsigyjamos ekonomiškai naudingiausiu būdu, t. y. ne brangiau nei gamtinių dujų biržoje.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas įgyvendina Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos³ 21, 24 punktus.

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/0ce8d6607b9711f1864de6d16ef2f8a6>

³ Pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. XV-1157

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekte neapibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupė (grupės vadovas Karolis Švaikauskas, tel. +370 670 39 352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt, patarėjas Vilmantas Markevičius, tel. +370 602 47 406, el. p. vilmantas.markevicius@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 2 lapai;
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo pinigine išraiška skaičiuoklė, .xlsx formatu, 1 byla.

Energetikos ministras

Lukas Savickas